

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 1/2021-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 20. januára 2021 v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Jany Laššákovej predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], toho času v Ústave na výkon väzby Chorvátska 5, Bratislava, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Almáši Gabriel, spol. s r. o., Šumavská 3, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Gabriel Almáši, vo veci namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na osobnú slobodu podľa čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Tost 34/2020 z 9. septembra 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. decembra 2020 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. v Ústave na výkon väzby Chorvátska 5, Bratislava (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na osobnú slobodu podľa čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Tost 34/2020 z 9. septembra 2020 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

2. Sťažovateľ bol uznesením Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica (ďalej len „špecializovaný trestný súd“), sp. zn. 2 Tp 10/2020 zo 17. mája 2020 vzatý do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a), b) a c) Trestného poriadku pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona a iné na základe návrhu prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátor“). Uznesením bolo vznesené obvinenie viacerým osobám, prokurátor svoj návrh v prípade sťažovateľa odôvodnil uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, odboru Bratislava, 2. oddelenia vyšetrovania (ďalej len „vyšetrovateľ“) pod ČVS: PPZ-139/NKA-BA2-2020 zo 14. mája 2020, ktorým bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie pre obzvlášť závažný zločin ublíženia na zdraví v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 a § 155 ods. 1 a 3 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 141 písm. a) Trestného zákona. Uznesenie špecializovaného trestného súdu bolo potvrdené uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Tost 24/2020 zo 4. júna 2020. Väzba sťažovateľa začala plynúť 15. mája 2020.

3. Ako z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, sťažovateľ podaním z 3. júla 2020 (podľa uznesenia špecializovaného trestného súdu sp. zn. 2 Tp 10/2020 podaním z 13. júla 2020, pozn.) podal žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu s odôvodnením, že neexistuje

reálny dôvod na jej zachovanie. Uznesením špecializovaného trestného súdu sp. zn. 2 Tp 10/2020 zo 17. augusta 2020 bola žiadosť sťažovateľa zamietnutá. Druhým výrokom špecializovaný trestný súd nenahradil väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka a tretím výrokom neprijal peňažnú záruku ako náhradu za väzbu obvineného. Proti uvedenému uzneseniu špecializovaného trestného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že sťažnosť sťažovateľa podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu bolo sťažovateľovi doručené 29. septembra 2020.

4. Sťažovateľ v sťažnosti namieta, že najvyšší súd sa celkom vyhol posúdeniu toho, či pokračujúce obmedzenie osobnej slobody sťažovateľa je vo vzťahu proporcionality k ústavne konformnému verejnemu záujmu na účinnom stíhaní trestnej činnosti, a jeho rozhodnutie nie je založené ani na analýze iných relevantných faktov, než len vyplývajúcich z rozhodnutia o vzatí do väzby. Tým došlo podľa sťažovateľa k porušeniu jeho práv podľa čl. 17 ústavy a čl. 8 Listiny základných práv a slobôd. Sťažovateľ taktiež vyjadril presvedčenie, že bol opätovne vzatý do väzby pre trestné stíhanie za trestný čin, pre ktorý bol už v minulosti z väzby prepustený, a to pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny na základe uznesenia o vznesení obvinenia ešte z 28. januára 2017.

5. Sťažovateľ uvádza, že špecializovaný trestný súd sa vo svojom rozhodnutí stotožnil s analýzou prokurátora a odvolal sa na ňu. Poukázal iba na skutočnosť, že okrem hrozby vysokým trestom boli u sťažovateľa v minulosti zaznamenané pokusy vyhnúť sa úkonom trestného konania a skrývaním sa vyhýbať trestnému stíhaniu. Najvyšší súd toto tvrdenie iba prevzal a dodal, že bolo treba posúdiť aj to, ako sa sťažovateľ správal počas policajnej akcie z 15. mája 2020, o ktorej však sťažovateľ nemal mať žiadnu vedomosť. Najvyšší súd podľa sťažovateľa vôbec nereagoval na jeho podstatné námietky uvedené v sťažnosti z 21. augusta 2020 týkajúce sa jeho trvalého bydliska, ktoré má byť odlišné od miesta, kde ho orgány činné v trestnom konaní hľadali, alebo že nemal výslovnú povinnosť, kde sa má zdržiavať. Sťažovateľ uvádza, že nemal vedomosť o tom, že orgány činné v trestnom konaní proti nemu 16. mája 2020 vzniesli nové obvinenie spolu s návrhom na jeho väzobné stíhanie, no napriek tomu sa sám prihlásil na Obvodnom oddelení Policajného

zboru v Šamoríne. V dôsledku toho ide podľa sťažovateľa o nepreskúmateľné uznesenie, ktoré je v rozpore s čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

6. Typová hrozba výšky trestu sama osebe bez ďalšieho naplnenia väzobného dôvodu nie je dostačujúca ani podľa judikatúry ústavného súdu a v tomto ohľade sa všeobecné súdy podľa sťažovateľa vôbec nezaoberali konkrétnymi okolnosťami prípadu, ktoré v konaní predniesol.

7. Sťažovateľ tvrdí, že neexistuje ani kolúzny dôvod väzby. Skutok, ktorý má byť podľa sťažovateľa účelovo stíhaný od 14. mája 2020, sa mal stať ešte v roku 2009 až 2011, takže všetci spoluobvinení či kajúci svedkovia boli už dávno vypočutí bez akejkoľvek ingerencie sťažovateľa. Sťažovateľ rozporuje aj existenciu preventívneho dôvodu väzby, popiera akékoľvek pokračovanie v trestnej činnosti a skutočnosť, že mal byť členom skupiny [REDAKOVANÉ] čo kategoricky odmieta, nemožno podľa neho považovať za dôvod, pre ktorý by mal tendenciu páchať ďalšiu trestnú činnosť.

8. Ak by aj trestné stíhanie sťažovateľa v danej veci bolo dôvodným, ako sťažovateľ sám v ústavnej sťažnosti uvádza, nijako to podľa neho nezabavuje konajúce všeobecné súdy ich povinnosti identifikovať konkrétne skutočnosti, odôvodňujúce obavu z jeho úteku, z kolúzneho konania alebo pokračovania v údajnej trestnej činnosti ani povinnosti posúdiť a presvedčivo odôvodniť nevyhnutnosť väzby ako výnimočného opatrenia, ktorého opodstatnenosť podlieha reštriktívnemu výkladu všeobecných súdov, ak si riadne plnia svoju úlohu byť ochrancom základných práv a slobôd garantovaných ústavou.

9. Podľa čl. 5 ods. 5 dohovoru si sťažovateľ voči najvyššiemu súd uplatňuje sumu 10 000 eur, a to vzhľadom na stav frustrácie, beznádeje, neistoty, ktorý je pre neho natoľko ťaživý, že si zasluhuje, aby mu ústavný súd toto finančné zadosťučinenie priznal. Zo strany najvyššieho súdu ide podľa sťažovateľa o opakované porušovanie článkov dohovoru proti sťažovateľovi, preto priznanie tejto sumy splní preventívnu funkciu pre orgány verejnej moci dodržiavať ústavu a medzinárodné zmluvy.

10. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné práva [REDAKOVANÉ] na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na osobnú slobodu podľa čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru postupom a rozhodnutím NS SR z 9.9.2020, Sp. zn. 2Tost/34/2020, porušené boli.

2. Uznesenie NS SR z 9.9.2020, Sp. zn. 2Tost/34/2020 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné odškodnenie vo výške 10 000 Eur, ktorú sumu mu vyplatí NS SR v lehote do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu.

4. NS SR je povinný uhradiť sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] náhradu trov konania pred ústavným súdom v sume 450,28 Eur, odmena za dva úkony právnej pomoci, na účet jeho právneho zástupcu v lehote 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

II.

Relevantné ustanovenia právnych prepisov

11. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

12. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

13. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

14. Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

15. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

16. Podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom:

- a) zákonné uväznenie po odsúdení príslušným súdom;
- b) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby preto, že sa nepodrobila rozhodnutiu vydanému súdom podľa zákona, alebo preto, aby sa zaručilo splnenie povinnosti ustanovenej zákonom;
- c) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní;

d) iné pozbavenie slobody maloletého na základe zákonného rozhodnutia na účely výchovného dohľadu alebo jeho zákonné pozbavenie slobody na účely jeho predvedenia pred príslušný orgán;

e) zákonné držanie osôb, aby sa zabránilo šíreniu nakažlivej choroby, alebo duševne chorých osôb, alkoholikov, narkomanov alebo tulákov;

f) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie, alebo osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhostenie alebo vydanie.

17. Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

18. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je namietané porušenie označených práv podľa ústavy a dohovoru uznesením najvyššieho súdu, ktorým bola zamietnutá sťažnosť sťažovateľa v súvislosti s rozhodovaním o jeho žiadosti o prepustenie z väzby. Sťažovateľ namieta, že boli porušené jeho základné práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 1 a 4 dohovoru, ako aj základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy z dôvodu, že neexistujú dôvody väzby, pre ktoré je sťažovateľ držaný, a z dôvodu, že najvyšší súd sa nedostatočne vysporiadal s námietkami sťažovateľa vznesenými proti rozhodnutiu špecializovaného trestného súdu a nevzal do úvahy konkrétne okolnosti trestnej veci sťažovateľa. Z dôvodu frustrácie, beznádeje a stavu neistoty, ktorý je pre sťažovateľa mimoriadne ťaživý, sa sťažovateľ domáha aj priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 10 000 eur.

19. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) osobnú slobodu chráni v zásade čl. 5 dohovoru, a to najmä pokiaľ ide o zákonnosť väzby vrátane otázky, či k takémuto zbaveniu slobody došlo v súlade so zákonom upraveným postupom,

kde dohovor odkazuje primárne na vnútroštátne právne predpisy a upravuje povinnosť dodržiavať ich hmotnoprávne aj procesné právne normy a požaduje, aby zbavenie slobody jednotlivca nebolo arbitrárne (čl. 5 ods. 1 dohovoru), ďalej chráni právo jednotlivca na primeranú dĺžku väzby v zmysle požiadavky, aby väzba nebola predlžovaná nad primeranú lehotu a aby nedochádzalo v postupe príslušných orgánov počas trvania väzby k zbytočným prieťahom (čl. 5 ods. 3 dohovoru), a tiež chráni právo jednotlivca domáhať sa periodického prieskumu zákonnosti väzby a žiadať o prepustenie na slobodu, o ktorom musí byť rozhodnuté urýchlene (čl. 5 ods. 4 dohovoru) (k uvedenému pozri napr. Khudoyorov v. Rusko, č. 6847/02, rozsudok ESLP z 8. 11. 2005, body 124 125, 172 – 174 a 193; Öcalan v. Turecko, č. 46221/99, rozsudok Veľkej komory ESLP z 12. 5. 2005, body 83, 84 a 103; Khudobin v. Rusko, č. 59696/00, rozsudok ESLP z 26. 10. 2006, body 103 a 115).

20. Z čl. 17 ods. 2 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru, ktorými sa zaručuje osobná sloboda, možno vyvodiť aj právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná (II. ÚS 642/2017, I. ÚS 299/2019).

21. Ústavný súd v prvom rade považuje za potrebné zdôrazniť, že pri posúdení napadnutého uznesenia najvyššieho súdu jeho úlohou nie je preskúmať správnosť skutkových a právnych záverov, z ktorých najvyšší súd vychádzal, prípadne odpovedať na otázku, či malo byť žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby, resp. o jej nahradenie inými zákonnými prostriedkami vyhovie. Úloha ústavného súdu sa v danom prípade obmedzila na posúdenie otázky, či sa najvyšší súd s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľa vysporiadal adekvátne a preskúmateľne a či jeho právne závery nie sú arbitrárne (svojvoľné), a teda či sú napadnuté uznesenie a postup, ktorý predchádzal jeho vydaniu, ústavne akceptovateľné.

22. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne

z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (m. m. I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

23. Ústavný súd tiež uvádza, že rozhodnutie prvostupňového súdu a súdu druhého stupňa nemožno posudzovať izolovane, pretože obe konania z hľadiska ich predmetu tvoria jeden celok (obdobne II. ÚS 154/2019, II. ÚS 84/2019, I. ÚS 160/2019). Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (pozri IV. ÚS 350/09). Ústavný súd vo svojej judikatúre, a to aj vo vzťahu k väzobným veciam (napr. III. ÚS 172/2020, II. ÚS 208/2019, IV. ÚS 305/2018) uvádza, že odôvodnenie uznesenia druhostupňového súdu, odkazujúce na predchádzajúce rozhodnutia v tej istej veci, možno považovať síce za krajnú, no ešte stále ústavnoprávne akceptovateľnú alternatívu odôvodnenia. Preto pokiaľ prvostupňový súd zodpovie na všetky relevantné argumenty nastolené stranami v konaní a nadriadený súd sa s týmto posúdením stotožní, potom ani stručnosť odôvodnenia rozhodnutia súdu druhého stupňa nie je v zásade dôvodom na vyslovenie protiústavnosti takéhoto rozhodnutia. Podstatné totiž je, že strane boli v priebehu konania sprostredkované nosné dôvody rozhodnutia (obdobne napr. II. ÚS 102/2018, I. ÚS 379/2018).

24. Vychádzajúc z uvedeného, preskúmal ústavný súd napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, ako aj uznesenie špecializovaného trestného súdu sp. zn. 2 Tp 10/2020 zo 17. augusta 2020 a v ňom citované stanovisko prokurátora, a to najmä vo vzťahu k námietkam sťažovateľa, ktoré smerujú k neexistencii materiálnych dôvodov väzby.

25. Najvyšší súd v napadnutom uznesení konštatoval splnenie všetkých formálno-procesných podmienok na rozhodnutie o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby, ktoré nerozporoval ani samotný sťažovateľ. Čo sa týka naplnenia materiálnych podmienok väzby, najvyšší súd uviedol, že v prípade sťažovateľa existuje dostatok konkrétnych podkladov pre jeho trestné stíhanie, pričom v danom čase nedošlo k zoslabeniu dôvodnosti podozrenia zo spáchania trestnej činnosti obvineným. Jednotlivé dôkazy sú podľa najvyššieho súdu dostatočne konkrétne popísané v stanovisku prokurátora a v odôvodnení rozhodnutia

prvostupňového súdu, na ktoré v tomto ohľade najvyšší súd poukázal. Vo vzťahu k dôvodnosti trestného stíhania sťažovateľa pre obzvlášť závažný zločin ublíženia na zdraví v štádiu pokusu, ktorého sa mal sťažovateľ dopustiť, tieto majú vo výsluchoch dokazovať svedkovia [REDACTED], svedok – poškodený [REDACTED], svedok [REDACTED], ktorých výpovede mali v plnej miere potvrdiť skutkový stav zistený pred vznesením obvinenia. K osobe sťažovateľa ako člena zločineckej skupiny „[REDACTED]“ vypovedal aj svedok [REDACTED] zaradenie sťažovateľa v štruktúrach tejto skupiny na najvyšších miestach v rámci riadiaco-rozhodovacej zložky, ktoré má vyplývať aj z blízkeho vzťahu k obvinenému [REDACTED], boli potvrdené aj výpoveďami ďalších uvádzaných svedkov. Špecializovaný trestný súd k dôvodnosti trestného stíhania uviedol, že predbežne usvedčujúce výpovede svedkov sú jednoducho realitou a nateraz súd nie je v žiadnom prípade oprávnený ich ignorovať a s definitívnou platnosťou tvrdiť, že ide o výpovede vykonštruované alebo účelové, a dôkazový materiál predbežne bez pochyb zakladá dôvodnosť podozrenia ako základný materiálny predpoklad väzby. Vo vzťahu k námietke sťažovateľa o nedôveryhodnosti výpovedí kajúcnikov špecializovaný trestný súd uviedol, že obozretnosť hodnotenia týchto dôkazov je namieste, ale zároveň nejde o dôkazy, ktoré by boli *a priori* automaticky vylúčené z okruhu dôkazných prostriedkov získaných *lege artis*. Čo sa týka námietky sťažovateľa, že ide o opakované vzatie do väzby podľa § 71 ods. 3 Trestného poriadku, sudca pre prípravné konanie uviedol, že predmetná trestná činnosť sťažovateľa síce súvisí s ďalšou trestnou činnosťou (predtým bol vo väzbe za členstvo v zločineckej skupine a zjednodušene za útok na majetok [REDACTED], teraz je sťažovateľ vo väzbe za podozrenie z útoku na [REDACTED], ktorý mal byť členom tej istej zločineckej skupiny), no v žiadnom prípade nejde o opätovné vzatie do väzby v zmysle § 71 ods. 3 Trestného poriadku. Prvostupňový aj druhostupňový súd vzal sťažovateľa do väzby za iný skutok, než za ktorý skutok bol predtým z väzby prepustený, a ak medzitým došlo k spojeniu vecí, na už uvedenom fakte to z materiálneho hľadiska, z ktorého súd uvedenú problematiku chápe, nič nemení. Ústavný súd k uvedenému dodáva, že v návestí uznesenia špecializovaného trestného súdu sp. zn. 2 Tp 10/2020 zo 17. mája 2020, ktorým bol sťažovateľ vzatý do väzby, je uvedené, že je to pre „zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona“, a zároveň pre „iné“, keďže týmto uznesením bolo vznesené obvinenie viacerým osobám. Z obsahu uznesenia

celkom jednoznačne vyplýva, že sťažovateľovi bolo vznesené obvinenie pre obzvlášť závažný zločin ublíženia na zdraví v štádiu pokusu.

26. K dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, najvyšší súd poukázal, okrem hrozby vysokým trestnom, aj na skutočnosť, že u menovaného boli v minulosti zaznamenané pokusy vyhnúť sa útekom a skrývaním trestnému stíhaniu, čo viedlo k jeho zadržaniu a väzobnému stíhaniu, poukázal na správanie sa sťažovateľa počas policajnej akcie z 15. mája 2020 a zopakoval, že v danom prípade nejde o opätovné vzatie do väzby, ako sa to snaží naznačiť sťažovateľ. Prokurátor v stanovisku poukázal na to, že sťažovateľ sa v priebehu rokov 2017 a 2018 skrýval a vyhýbal trestnému stíhaniu celkom 14 mesiacov, pričom jeho následné prihlásenie sa OČTK bolo vynútené len jeho zdravotným stavom súvisiacim s onkologickým ochorením, obdobná situácia s útekom sťažovateľa sa opakovala aj v roku 2020, poukázal tiež na dostatok finančných prostriedkov, ktoré by mu prípadný útek umožňovali. V súvislosti s týmto dôvodom väzby sťažovateľ v ústavnej sťažnosti spomína svoje námietky, ktoré mal uviesť v sťažnosti z 21. augusta 2020 ohľadom svojho trvalého bydliska, avšak nepriblížil ústavnému súdu podstatu týchto námietok a preto nebolo možné zo strany ústavného súdu zaujať stanovisko k ich prípadnej relevancii.

27. Opodstatnenosť kolúznej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) opiera najvyšší súd v napadnutom uznesení najmä o výpovede obvineného [REDAKOVANÉ], ktorého výpoveď bola potvrdená ďalšími výpoveďami svedkov. Najvyšší súd poukázal aj na kolúzne správanie sťažovateľa, ktoré bolo podrobne opísané v rozhodnutí o vzatí do väzby, ako aj v rozhodnutí špecializovaného trestného súdu o prepustení z väzby a vyplýva tiež z ďalších výpovedí svedkov ([REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]). Tieto skutočnosti podľa najvyššieho súdu sú spôsobilé založiť rozumnú (dôvodnú) obavu, že obvinený by sa s veľkou pravdepodobnosťou mohol v prípade prepustenia na slobodu dopustiť konania „kolúznej“ povahy.

28. Väzobný dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku spojili všeobecné súdy najmä so skutočnosťou, že sťažovateľ je dôvodne podozrivý z páchania trestnej činnosti, ktorej sa mal dopustiť v súvislosti so zločineckou skupinou [REDAKOVANÉ] dlhodobo

pôsobiacou, od roku 2003 minimálne do októbra 2019, z ktorej jednotlivým členom plynul zisk dlhodobo, nie náhodne, pričom ich konanie sa vyznačuje profesionalitou a odbornosťou. Výsluchmi svedkov bolo viackrát poukázané aj na prepojenie členov tejto skupiny, no aj samotného sťažovateľa (napr. prokurátorom v stanovisku uvádzaný výsluch [REDACTED]), na orgány činné v trestnom konaní.

29. V závere najvyšší súd konštatoval, že aktuálne nezistil žiadne výnimočné okolnosti tohto prípadu, ktoré by odôvodňovali nahradenie väzby dohľadom probačného či mediačného úradníka, alebo peňažnou zárukou. Ústavný súd však konštatuje, že sťažovateľ vo vzťahu k neprijatiu ponúkaných záruk ani nepredstrel v ústavnej sťažnosti žiadnu argumentáciu, ktorou by namietal prípadnú arbitrárnosť tejto časti napadnutého uznesenia.

30. Po preskúmaní odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ako aj odôvodnenia uznesenia špecializovaného trestného súdu, ktorý rozhodoval o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby ako súd prvého stupňa, a v ňom obsiahnutom stanovisku prokurátora, ústavný súd uvádza, že materiálne dôvody väzby, ktorých existenciu sťažovateľ rozporoval, sú v rozhodnutiach všeobecných súdov uvedené a popísané dostatočne konkrétnymi skutočnosťami, podporené do daného času realizovanými dôkazmi. V spôsobe akým najvyšší súd v napadnutom uznesení reagoval na námietky sťažovateľa a akým odôvodnil v spojení s uznesením špecializovaného trestného súdu materiálne dôvody väzby, teda aj dôvodnosť trestného stíhania, nezistil ústavný súd známky svojvôle či arbitrárnosti, ktoré by prekročili hranicu ústavnej udržateľnosti napadnutého uznesenia. Postup najvyššieho súdu, ktorý v odôvodnení poukázal na rozhodnutie súdu prvého stupňa, a v ňom citované stanovisko prokurátora, s ktorým sa všeobecné súdy stotožnili a ktoré dostatočne podrobne opisovalo realizované a konkrétne špecifikované dôkazy, považuje ústavný súd za akceptovateľné. Vzhľadom na uvedené posúdil ústavný súd sťažnostné námietky sťažovateľa smerujúce k namietanému porušeniu jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru ako zjavne neopodstatnené podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

31. K namietanému porušeniu práva sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru ústavný súd uvádza, že článok 5 ods. 1 dohovoru vyžaduje, aby pozbavenie

osobnej slobody bolo zákonné a v súlade s konaním ustanoveným zákonom, pričom dohovor tu priamo odkazuje na vnútroštátne právo a upravuje povinnosť dodržiavať hmotné aj procesné právne normy a taktiež povinnosť, aby každé pozbavenie osobnej slobody bolo zároveň v súlade s účelom čl. 5 dohovoru, ktorým je ochrana jednotlivca pred svojvôľou (napr. aj *Bozano v. Francúzsko*, č. 9990/82, rozsudok ESLP z 18. 12. 1986, bod 54; *Benham v. Veľká Británia*, č. 19380/92, rozsudok Veľkej komory ESLP z 10. 6. 1996, bod 40; z novšej judikatúry *Stanev v. Bulharsko*, č. 36760/06, rozsudok Veľkej komory ESLP zo 17. 1. 2012, bod 143; *L. M. v. Slovinsko*, č. 32863/05, rozsudok ESLP z 12. 6. 2014, bod 121).

32. Ústavný súd v súvislosti s námietkou sťažovateľa o porušení jeho práva podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru, ktoré sťažovateľ v ústavnej sťažnosti bližšie nekonkretizoval, konkrétne k písmenu c) tohto ustanovenia dohovoru konštatuje, že ústavnou sťažnosťou napadnuté uznesenie najvyššieho súdu sa týka rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby a ďalšieho trvania väzby sťažovateľa. Dôvodnosť ďalšieho trvania väzby a rozhodovanie o žiadosti o prepustenie z väzby je však *ratione materiae* súčasťou čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru. Článok 5 ods. 1 písm. c) dohovoru sa, naopak, *ratione materiae* vzťahuje na rozhodovanie o vzatí do väzby (o uvalení väzby). Ostatné odseky tohto ustanovenia uvedené pod písmenami a), b), c) až f) (bod 16 uznesenia) nemajú s napadnutým uznesením najvyššieho súdu zreteľne žiadnu príčinnú súvislosť. Sťažovateľova námietka o porušení práva zaručeného v čl. 5 ods. 1 dohovoru je preto tiež zjavne neopodstatnená (obdobne napr. III. ÚS 67/08, II. ÚS 105/2019, II. ÚS 314/2020).

33. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ústavný súd pripomína, že v súvislosti so vzťahom medzi čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, týkajúcimi sa špecificky základného práva na osobnú slobodu, ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že čl. 17 ústavy zahŕňa základné hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na jej súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Táto súdna ochrana zahŕňa základné procesné garancie spravodlivého súdneho konania s prihliadnutím na povahu a účel konania o väzbe, a preto sú na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe aplikovateľné špeciálne

ustanovenia čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy o osobnej slobode, a nie všeobecné ustanovenie čl. 46 ods. 1 ústavy (analogicky napr. III. ÚS 68/08, III. ÚS 383/09, III. ÚS 54/2017, I. ÚS 107/2019 a iné). Preto ústavný súd námietku porušeného článku 46 ods. 1 ústavy odmietol taktiež pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

34. Na záver ústavný súd dodáva, že do obsahu jeho právomoci nepatrí preskúmať postup či správnosť skutkových a právnych záverov všeobecných súdov, ktoré viedli k záveru o existencii zákonného dôvodu o ponechaní sťažovateľa vo väzbe. Tento postup skúma opravný súd v riadnom inštančnom postupe, ktorý je funkčne usporiadaný na preskúmanie obsahu trestného spisu, súvisiacich listín, podaní obvineného a prípadne aj ďalších dôkazov osvedčujúcich použitie takéhoto zabezpečovacieho prostriedku, akým je väzba v trestnom konaní (II. ÚS 76/02, I. ÚS 444/2018, IV. ÚS 508/2020). Právomocou ústavného súdu je preskúmať zlučiteľnosť konkrétneho rozhodnutia väzobného súdu, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody (v tomto prípade ponechaný vo väzbe, pozn.), s ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, IV. ÚS 332/2020, I. ÚS 215/2020).

35. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd rozhodol tak, že odmietol sťažnosť sťažovateľa pre zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa obsiahnutými v sťažnostnom petite.

P o u č e n i e: Proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. januára 2021

predseda senátu